

Z A K O N

O DOPUNI ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU

Član 1.

U Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS”, br. 34/03, 64/04 – US, 84/04 – dr. zakon, 85/05, 101/05 – dr. zakon, 63/06 – US, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14, 142/14, 73/18, 46/19 – US, 86/19 i 62/21), posle člana 80a dodaje se član 80v koji glasi:

„Član 80v

Izuzetno od člana 80. ovog zakona, penzija se počev od penzije za mesec novembar 2022. godine usklađuje za 9%.

Usklađeni iznos penzije iz stava 1. ovog člana predstavlja osnov za dalje usklađivanje penzije u skladu sa članom 80. ovog zakona.”

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 70. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da se penzijsko osiguranje uređuje zakonom i da se Republika Srbija stara o ekonomskoj sigurnosti penzionera, kao i u članu 97. tačka 8. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti socijalnog osiguranja i drugih oblika socijalne sigurnosti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Trenutna ekonomska situacija, koju karakteriše snažan rast inflacije, kako u Republici Srbiji tako i u drugim zemljama, neminovno se odražava na standard korisnika penzije. Imajući to u vidu, nakon sagledavanja i analize mogućih rešenja za ublažavanje ove situacije, zaključeno je da je u ovom trenutku neophodno dodatno unaprediti standard korisnika penzije, s obzirom da je u pitanju naročito osetljiva kategorija stanovništva.

Pozitivni ekonomski efekti do sada preduzetih mera reforme sistema penzijskog i invalidskog osiguranja, omogućili su prostor i finansijska sredstva za vanredno povećanje penzija, što neće uticati na redovnu primenu već propisanih mera u skladu sa odredbama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS”, br. 34/03, 64/04 – US, 84/04 – dr. zakon, 85/05, 101/05 – dr. zakon, 63/06 – US, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14, 142/14, 73/18, 46/19 – US, 86/19 i 62/21 – u daljem tekstu: Zakon): usklađivanje penzija, isplatu novčanog iznosa kao uvećanja uz penziju, isplatu jednokratne pomoći u iznosu koji utvrdi Vlada.

S obzirom na navedeno, predlaže se dopuna Zakona tako da se, izuzetno od člana 80. Zakona, iznos penzije za mesec novembar 2022. godine usklađuje za 9% i taj usklađeni iznos penzije predstavlja osnov za dalje usklađivanje penzija u skladu sa Zakonom.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

U članu 1. Predloga zakona predviđeno je da se, izuzetno od člana 80. Zakona, iznos penzije za mesec novembar 2022. godine usklađuje se za 9%. Taj usklađeni iznos penzije predstavlja osnov za dalje usklađivanje penzije u skladu sa odredbom člana 80. Zakona.

U članu 2. Predloga zakona predviđeno je da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona sredstva su obezbeđena Finansijskim planom Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje za 2022. godinu.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Ukupna društveno-ekonomska situacija aktuelizovala je pitanje visine penzija s obzirom na nagli i veliki porast inflacije. Pošto se ovakav rast inflacije nije mogao predvideti, ocenjeno je da je neophodno preduzeti dodatnu meru zaštite korisnika penzija kao posebno osetljive kategorije stanovništva. Imajući u vidu izneto, pošto se

ponuđeno zakonsko rešenje donosi zbog okolnosti koje se nisu mogle predvideti, donošenje ovog zakona po hitnom postupku omogućilo bi Republičkom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje da blagovremeno isplati uvećani iznos penzija, a u cilju poboljšanja finansijskog položaja korisnika penzija i time otklanjanja eventualnih štetnih posledica zbog trenutne situacije, što je od opšteg interesa.

VI. RAZLOZI ZA STUPANJE NA SNAGU ZAKONA PRE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”

Predlaže se da ovaj zakon stupi na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, kako bi se obezbedilo efiskano i nesmetano funkcionisanje sistema penzijskog i invalidskog osiguranja, a u cilju poboljšanja finansijskog položaja korisnika penzija.

PREGLED ODREDABA ZAKONA O PENZIJSKOM
I INVALIDSKOM OSIGURANJU KOJE SE DOPUNJUJU

ČLAN 80V

IZUZETNO OD ČLANA 80. OVOG ZAKONA, PENZIJA SE POČEV OD PENZIJE ZA MESEC NOVEMBAR 2022. GODINE USKLAĐUJE ZA 9%.

USKLAĐENI IZNOS PENZIJE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA PREDSTAVLJA OSNOV ZA DALJE USKLAĐIVANJE PENZIJE U SKLADU SA ČLANOM 80. OVOG ZAKONA.

ČLAN 2.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU NAREDNOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”.

ANALIZA EFEKATA ZAKONA

Predloženi Zakon o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (u nastavku: Zakon) ima za cilj očuvanje ekonomske sigurnosti korisnika penzije i zaštitu njihovog standarda, s obzirom na snažan rast inflacije. Pošto se ovakav rast inflacije nije mogao predvideti, ocenjeno je da je neophodno preduzeti dodatnu meru zaštite korisnika penzije kao posebno osetljive kategorije stanovništva.

1. Na koga će i kako će najverovatnije uticati rešenja u Zakonu

Predloženim rešenjem se unapređuje standard korisnika penzija koje isplaćuje Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Prema predloženom rešenju, iznos penzije za mesec novembar 2022. godine povećava se za 9%, a taj uvećani iznos penzije predstavlja osnov za usklađivanje penzije u skladu sa članom 80. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. To bi značilo da će se penzije u proseku nominalno povećati za 2.786 dinara.

2. Kakve troškove će primena Zakona stvoriti građanima i privredi

Primena Zakona doprineće poboljšanju standarda korisnika penzije, a za sprovođenje ovog zakona sredstva su obezbeđena Finansijskim planom Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, tako da neće stvoriti troškove građanima i privredi.

3. Da li su pozitivne posledice donošenja Zakona takve da opravdavaju troškove koje će on stvarati

Predloženom odredbom Zakona se unapređuje standard korisnika penzije. Imajući u vidu to da korisnici penzija čine više od 20% stanovništva Republike Srbije, primena ove mere doprineće poboljšanju finansijskog položaja velikog dela populacije, a time i otklanjanju eventualnih štetnih posledica izazvanih rastom inflacije, što je od opšteg interesa. Predloženo povećanje penzija ne zahteva dodatne transfere iz budžeta za isplatu prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, zato što su prihodi po osnovu doprinosa veći od prvobitno planiranih, a takođe su i rashodi manji od planiranih, zbog smanjenja broja korisnika penzija i drugih prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja.

Imajući u vidu da je opšti nivo cena u septembru 2022. godine povećan za 11,4% u odnosu na početak godine, predloženim povećanjem visine penzija se umanjuje negativni efekat rasta inflacije na standard korisnika penzija. S obzirom da uzroci inflacije nisu na strani tražnje nego su uglavnom posledica rasta cena energije, troškova proizvodnje i problema u proizvodnim lancima i lancima snabdevanja, a imajući u vidu smanjenu kupovnu moć penzija od početka godine, ne očekuje se da će predloženo povećanje uticati na povećanje inflacije.

4. Da li se Zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija

Predložena dopuna zakona nema uticaja na privredne subjekte.

5. Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o Zakonu

Pitanje visine penzije je uvek aktuelno kao tema razgovora sa predstavnicima organizacija penzionera. Imajući u vidu da je predloženo da se, zbog navedenih okolnosti, Zakon donese po hitnom postupku, a posebno s obzirom na pozitivne efekte na standard korisnika penzije, o Zakonu nije održana javna rasprava.

6. Koje će se mere tokom primene Zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem zakona namerava

Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja nadležno je za sprovođenje Zakona, za njegovu ujednačenu primenu na teritoriji Republike, kao i za davanje mišljenja o njegovoj primeni.

Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje, kao nadležan za sprovođenje penzijskog i invalidskog osiguranja, prilagodiće svoje aktivnosti izmenjenim zakonskim odredbama.

ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

Prema važećim propisima, penzije se usklađuju jednom godišnje, u januaru. Imajući u vidu snažan i neočekivan rast inflacije u ovoj godini (inflacija je u septembru iznosila 11,4%, mereno u odnosu na decembar prethodne godine), javila se potreba za dodatnim uvećanjem primanja korisnika penzija, za šta postoji odgovarajući fiskalni prostor. Imajući u vidu veći rast prihoda po osnovu doprinosa u odnosu na planirani iznos, kao i manje rashode od planiranih, zbog smanjenja broja korisnika prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, predloženim povećanjem penzija za 9% umanjuje negativni efekat rasta inflacije na standard korisnika penzija i drugih prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, a istovremeno se ne narušava fiskalna situacija, tj. ne stvara se potreba za dodatnim transferima iz budžeta.

Druge opcije za postizanje predviđenog cilja nisu razmatrane jer se cilj može postići isključivo dopunom Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kojim se uređuje pitanje usklađivanja penzija. Prema odredbama navedenog propisa, sve penzije se usklađuju u istom procentualnom iznosu zato što se na taj način obezbeđuje da primanja svih korisnika zadrže svoju kupovnu moć u istom procentu, što znači da će im se na jednak način zadržati ili uvećati standard. Pored toga, na taj način se zadržava postojeći relativni odnos između penzija svih korisnika. Ujednačavanjem iznosa penzija, u neopravdano povoljan položaj bi bili stavljeni korisnici koji su proveli manji broj godina u osiguranju i imali niske zarade tokom osiguranja, tj. u manjoj meri su doprineli sistemu. S druge strane, korisnici koji su proveli duži period u osiguranju i koji su imali više zarade tokom osiguranja primali bi niže penzije u odnosu na ukupan iznos doprinosa plaćen tokom osiguranja.

CILJEVI KOJI SE ŽELE POSTIĆI DONOŠENJEM DOPUNA ZAKONA

Kako je već navedeno, cilj donošenja dopune Zakona je očuvanje ekonomske sigurnosti korisnika penzije i zaštita njihovog standarda, s obzirom na ekonomsku situaciju i porast inflacije. To znači da će isplatom uvećanog iznosa penzije u decembru 2022. godine u velikoj meri biti umanjen negativni efekat inflacije na standard penzionera u ovoj godini i stvara se osnova za dalji rast primanja u narednoj godini. Napominjemo da je opšti nivo cena porastao za 11,4% u periodu od decembra 2021. do septembra 2022. godine.

INFORMACIJA O SPROVEDENIM KONSULTACIJAMA U TOKU IZRADE
PREDLOGA/ NACRTA PROPISA

1) Da li su u toku izrade predloga/nacrta propisa sprovedene konsultacije sa ciljnim grupama i zainteresovanim stranama* (ako nisu sprovedene potrebno je navesti razlog)?

Prilikom izrade Predloga zakona o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, nisu sprovedene konsultacije sa ciljnim grupama i zainteresovanim stranama, s obzirom da nije reč o suštinskim izmenama i dopunama Zakona. Naime, Predlog zakona se donosi u cilju unapređenja standarda korisnika penzija koje isplaćuje Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje, tako da se iznos penzije za mesec novembar 2022. godine povećava se za 9%, a taj uvećani iznos penzije predstavlja osnov za usklađivanje penzije u skladu sa članom 80. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

U svakom slučaju, prilikom pripreme i razmatranja suštinskih izmena i dopuna Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, biće sprovedene i konsultacije, kao što je to bilo i do sada.

2) U kom vremenskom periodu su sprovedene konsultacije?

/

3) Koje metode/tehnike konsultacija su korišćene (fokus grupa, okrugli sto, polustrukturirani intervju, panel, anketa, prikupljanje pisanih komentara, itd.)?

/

4) Ko su bili učesnici konsultativnog procesa?

/

5) Koje primedbe, sugestije i komentari upućeni tokom sprovođenja procesa konsultacija su prihvaćeni i uvršteni tekst u predloga/nacrta propisa?*

6) Koje primedbe, sugestije i komentari upućeni tokom sprovođenja procesa konsultacija nisu uvaženi i koji su razlozi za njihovo neprihvatanje?*

/

Ciljne grupe i zainteresovane strane čine predstavnici relevantnih organizacija civilnog društva, strukovnih udruženja i naučno-istraživačkih organizacija, kao i predstavnici javne uprave, uključujući i relevantne organe državne uprave.

** Poželjno je predstaviti upućene primedbe, sugestije i komentare na:

- načela i svrhu uređenja odnosa u propisu;
- razradu i preciziranje pojedinačnih rešenja.

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA
PROPISIMA EVROPSKE UNIJE**
1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja

2. Naziv propisa

Predlog zakona o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju
Draft Law amending Law on Pension and Disability Insurance

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):
a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu saržinu propisa

Sporazum ne sadrži odredbe koje se odnose na normativnu sadržinu Predloga zakona o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Oblast penzijskog i invalidskog osiguranja posebno se reguliše u svim zemljama i u neposrednoj je zavisnosti od specifičnih društveno-ekonomskih uslova tih zemalja. Iz tog razloga se sistemi penzijskog i invalidskog osiguranja i međusobno razlikuju, te nisu podložni međusobnom usklađivanju u meri, kako je to slučaj sa drugim oblastima.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma

Pošto Sporazum ne sadrži odredbe koje se odnose na normativnu sadržinu Predloga zakona o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, usklađivanje zakonodavstva naše zemlje iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja sa zakonodavstvom Zajednice, izvršiće se u opštem roku za usklađivanje zakonodavstva prema članu 72. Sporazuma, odnosno na osnovu programa dogovorenog između Evropske komisije i Republike Srbije.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizilaze iz navedene odredbe Sporazuma

Potpuno usklađeno

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizilaze iz navedene odredbe Sporazuma
d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.
4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije
a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima
b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima
v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima
g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost
d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

- / -

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa.

Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Predmetni Predlog zakona nije relevantan sa stanovišta propisa Evropske unije.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

- / -

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

- / -

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

- / -